

Ted Lind, 08-677 26 96
ted.lind@energiforetagen.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kopia
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Remissvar - Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Energiföretagen välkomnar Kärnkraftsprövningsutredningens förslag till förändringar av tillståndprocesserna och avgifterna kopplade till dessa ansökningar. Energiföretagen konstaterar att tillståndsprövningar över lag behöver effektiviseras och kortas, inte bara för kärnkraft utan för all energiproduktion och transmission, men kärnkraften har en unikt omfattande och ibland utdragen process (se tex beslut om slutförvar i Östhammar). Nedan följer ett antal övergripande kommentarer kring utredningens förslag.

Separera miljöprövningen och prövningen enligt kärntekniklagen

Energiföretagen stödjer intentionen med förslaget att separera miljöprövningen från prövningen enligt kärntekniklagen (KTL) med innebörden att miljöfrågor, inklusive val av plats, hanteras inom miljöprövningen, medan KTL fokuserar på tekniken och anläggningens tekniska utformning ur ett strålsäkerhetsperspektiv. Det är dock viktigt att tydligt definiera vilken prövning som hanterar respektive fråga, endast då kan det säkerställas att processen faktiskt blir mer strukturerad och effektiv.

Principbeslut av regeringen

Energiföretagen anser att principbeslut av regeringen är ett lämpligt sätt att hantera den politiska dimensionen av tillståndprocessen för kärnteknisk verksamhet. Ett principbeslut innebär att intresset för uppförandet av en kärnteknisk anläggning har företräde framför eventuellt konkurrerande intressen enligt hushållningsbestämmelserna i miljöbalken. Enligt Energiföretagen behöver det dock förtydligas vad detta innebär i praktiken.

Genom att ha ett principbeslut kan man säkerställa att politiska aspekter hanteras på ett strukturerat och tydligt sätt tidigt i processen. Det är dock viktigt att processen inte blir allt för framtung, man behöver utreda vidare hur man säkerställer att så inte blir fallet.

Tillståndsprövning och överförande av tillstånd

För att underlätta överföringen av tillstånd stödjer vi förslaget att inga nya lagkrav eller föreskrifter införs, utan att fokus i stället ligger på att skapa vägledning och handböcker med flexibla och anpassningsbara beskrivningar om hur en ny tillståndshavare ska godkännas. Detta kan omfatta vilka myndigheter som behöver höras och vilket underlag som behövs. Genom att klargöra processen för överföring av tillstånd kan man undvika osäkerheter och skapa en smidigare övergång mellan tillståndshavare. Energiföretagen förespråkar att det tydligt skall framgå att ansökan och beslut om överföring av tillstånd inte bara kan ske vid ansökan om provdrift utan när bolagen så bedömer det lämpligt och kraven är uppfylla. Det är också efterfrågat att möjliggöra att tillstånd kan sökas och fås av en organisation med mycket få anställda och att den tänkta tillståndshavaren kan säkerställa att skyldigheterna kommer att kunna fullföljas genom t.ex. inhyrd personal eller uppdragsavtal.

Vidare är det i Energiföretagens tycke inte klarlagt hur processen kommer att se ut vid en eventuell ansökan om t.ex. en effekthöjning av en reaktor.

Publicerade tidplaner för handläggningen

Energiföretagen stödjer förslaget om krav på publicerade tidplaner för handläggningen. Detta innebär att tidsfrister för olika steg i processen ska vara tydligt definierade och tillgängliga för alla berörda parter. Genom att ha tydliga tidplaner kan man säkerställa att processen fortskrider enligt plan och att eventuella förseningar kan identifieras och hanteras i tid.

Fastställande av kraven vid stegvis godkännande

Vi anser att det vore positivt att fastställa processen kring det stegvisa godkännandet med en tydligare koppling till syftet strålsäkerhet. Detta innebär att förhållandet mellan stegen samt syftet och omfattningen av respektive steg i prövningen ska vara tydlig, och att frågor som redan prövats inte ska prövas igen i nästa steg. Genom att ha en tydlig struktur kan man säkerställa att varje steg i processen är fokuserad och effektivt och på så sätt säkerställer ingen administrativ börda åläggs den sökande som inte medför en tydlig förbättring när det kommer till strålsäkerheten.

Frivillighet i ansökan om tillstånd och godkännande av uppförande

Energiföretagen stödjer förslaget att det ska vara frivilligt att ansöka om ett tillstånd samtidigt som ett godkännande att påbörja uppförande. För vissa verksamheter kan det vara fördelaktigt att först söka om ett tillstånd och sedan ansöka om godkännande att påbörja uppförande, medan andra verksamheter kan kombinera dessa steg. Genom att tillåta flexibilitet i processen kan man anpassa den efter specifika behov och förutsättningar.

Miljökonsekvensbeskrivning

Enligt miljöbalken ska en prövning innefatta hela verksamheten, både det som rör konventionell miljöpåverkan och sådant som faller under säkerhet och strålskydd enligt kärntekniklagen. Det är viktigt att det framgår tydligt att frågor avseende säkerhet och strålskydd inte ska regleras i miljöbalksprövningen, utan detta hanteras i den stegvisa process som sker enligt kärntekniklagen. Genom att ha en tydlig uppdelning kan man undvika konflikter och säkerställa att varje aspekt av verksamheten behandlas på rätt sätt.

Avgiftsnivåer

Energiföretagen välkomnar att man har sett över nivåerna på ansökningsavgifterna. Det är positivt att man har landat i en tydlig sänkning av dessa nivåer, även om man måste komma ihåg att de kommer från en uppenbart, allt för hög nivå. Det är också positivt att man har en diversifierad ansökningsavgift beroende på reaktorns termiska effekt. Det är också rimligt att man fördelar ansökningsavgiften på ett förväntat ansökningskollektiv, man kan anta att SSM kommer behöva betydligt mindre tid för att licensiera efterkommande reaktorer och det är således rättvist att ha en finansieringsstruktur som inte överdrivet missgynnar en tidig sökande.

Sammanfattning

Generellt sett ser Energiföretagen de föreslagna förändringarna som positiva, även om det i nuläget är oklart exakt hur (om ens någon) tidsvinst görs med den nya processen. Dock, tillståndprocessen blir mer flexibel och uppbyggd av oberoende byggstenar, vilket kan bidra till en mer effektiv och anpassningsbar process utan att på något sätt påverka säkerheten i slutskedet. Likheter med den finska tillståndprocessen är också positiva då detta kan bidra till att göra Norden till en mer enhetlig kärnkraftsmarknad, vilket kan öka intresset hos potentiella leverantörer. Här anser Energiföretagen det är av intresse att fortsätta främja samarbetet mellan SSMs och dess finska motsvarighet STUK men också att kontinuerligt utvärdera lagstadgade tillståndprocesser och förutsättningar i dessa länder.

Energiföretagen ser fram emot att fortsätta dialogen kring dessa viktiga frågor.

Sara Emanuelsson
Enhetschef Energiföretagen